

Quickscan natuurwetgeving Nieuwbouwplan Meterik

EA210025.R01.V1.0

17 augustus 2021

Quickscan natuurwetgeving Nieuwbouwplan Meterik

EA210025.R01.V1.0

17 augustus 2021

Opdrachtgever

Gemeente Horst aan de Maas

+31 88 130 06 00

info@geonius.nl

Postbus 1097

6160 BB Geleen

Geonius.nl

Functie	Naam	Paraaf
Projectleider ecologie	Tim Leerschool	
Collegiale toets	Martijn Stevens	

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Ingreep	6
2	Methode en resultaten	7
2.1	Methode	7
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Gebiedsbescherming	10
3	Effectbeoordeling en toetsing	11
3.1	Soortenbescherming	11
3.1.1	Effectbeoordeling	11
3.1.2	Toetsing aan natuurwetgeving	12
3.1.3	Vervolgstappen	14
3.2	Gebiedsbescherming	14
3.2.1	Effectbeoordeling	14
3.2.2	Vervolgstappen	14
4	Conclusie & advies	16
5	Literatuurlijst	17

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving

Bijlage 2 Impressie plangebied

1 Inleiding

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van Gemeente Horst aan de Maas een ecologische quickscan uitgevoerd ter plaatse van agrarische percelen en aangrenzende woonpercelen langs de Sint Jansstraat en Meteriks Veld te Meterik, waar het voornemen bestaat om honderd nieuwe woningen te realiseren.

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van quickscan natuurwetgeving betreft het voornemen om het huidige gebruik naar een woonwijk om te vormen. Dergelijke ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en of beschermde gebieden en daarmee overtreding van de Wet Natuurbescherming (hierna Wnb). Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader.

Doel van het onderzoek is om inzichtelijk maken welke beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn en te beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op deze waarden.

In de conclusie wordt beoordeeld of de ingreep (deels) kan worden vrijgegeven, er maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding te kunnen voorkomen en of een ontheffingsaanvraag Wnb benodigd is om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Uitgangspunt is om inzichtelijk te maken onder welke condities de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

1.2 Plangebied

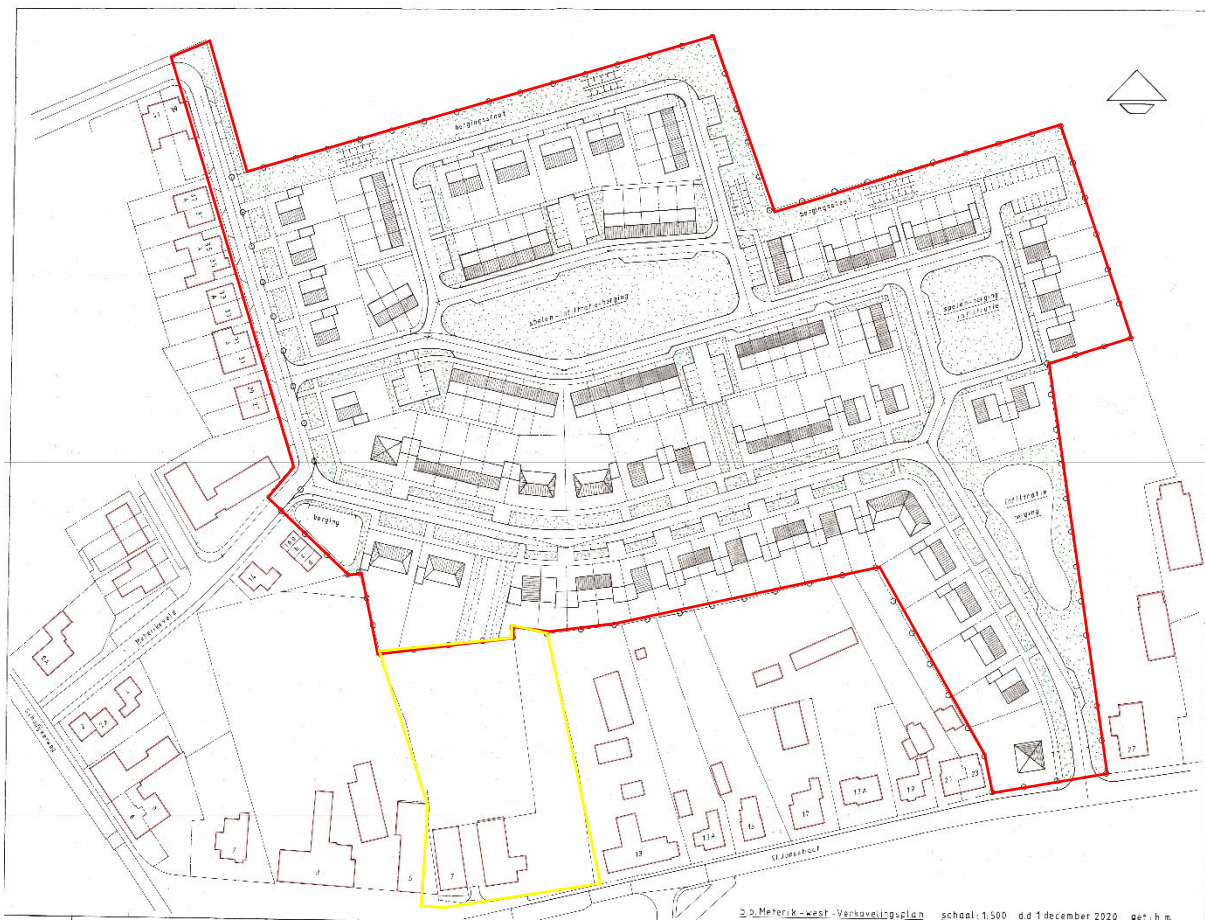
Het plangebied (Figuur 1) is gelegen de noordrand van het dorp Meterik in provincie Limburg. Het plangebied grenst ten noorden aan agrarische gronden. Ten oosten en zuiden grenst het aan de ruime tuinen met opstallen schuren, bebouwing, bomen en beplanting en een plantencentrum aan de Sint Jansstraat en Seurenweg. Ten westen bevindt zich een recent ontwikkelde nieuwbouwwijk; het Meteriks Veld inclusief een ruime bostuin/park.

Het plangebied zelf betreft een gebied van 5,7 hectare groot en beslaat grotendeels intensief bewerkte agrarische gronden. Een klein deel bestaat uit één woonkavel met woning, bijgebouwen en tuin.

De agrarische gronden worden momenteel gebruikt voor asperge en maisteelt. In de zuidwestelijke rand bevindt zich een poel die bijna volledig is dichtgegroeid met lisdodde en omgeven door jonge opslag van wilg. Er zijn verder geen afwateringssloten of oppervlaktewater aanwezig. Volledig in het zuiden van het agrarische deel bevindt zich een onverharde parkeerplaats. Tot het plangebied horen ook enkele woningpercelen gelegen aan de Sint Jansstraat 9 (Vrankenhof) en Sint Janssstraat 13. Het betreft hier relatief oude woonboerderijen met bijbehorende loodsen en schuren. De tuinen van deze woningen zijn relatief groen met veel begroeiing van bomen, struiken en heggen.

Figuur 1 Plangebied bij benadering rood en geel omlijnd. Rood betreft de grotendeels agrarische gronden. Geel omlijnd is het plangebied bestaande uit het woonperceel.

Figuur 2 Inrichtingsschets nieuwbouwplan Meterik. Hier zijn dezelfde omlijnings weergegeven als in figuur 1. De gele belijning is nog niet ingericht vanwege dit een aanvullend deel betreft en hier nog geen beslissing over is genomen.

1.3 Ingreep

De exacte werkzaamheden zijn op dit moment nog niet vastgesteld. Wel is er een inrichtingsschets bekend van het eerste deel van het voornemen (zie figuur 2). Het tweede deel, de woningpercelen, is nog niet ingericht. Er wordt daarom uitgegaan van een worst-case scenario waarmee alle ecologische gevolgen inzichtelijk gemaakt worden. Bij een afschaling van de ingreep in dit deel van het plangebied kan leiden tot minder vervolgstappen. Op basis van figuur 2 wordt uitgegaan van de volgende werkzaamheden (niet noodzakelijkerwijs in deze volgorde):

- Omvormen van agrarische grond tot bouwrijpe grond door begroeiing te rooien
- Graafwerkzaamheden voor aanleg kabels en leidingen
- Opschonen en herprofileren bestaande poel
- Aanleg van diverse infiltratiebergingen en bergingssloten
- Aanleg infrastructuur en parkeerplaatsen
- Constructie nieuwbouw met bijbehorende verharding rondom
- Plaatsen van straatverlichting
- Sloop van bestaande woningen, schuren en loodsen
- Rooien van bestaande struiken, heggen en bomen
- Omvormen van bestaand woningperceel naar bouwrijpe grond
- Aanplant groenstructuur

Als uitgangspunt wordt opgenomen dat de huidige groenstructuren volledig verloren zullen gaan. Ook wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden op ieder moment in het jaar starten en gedurende het jaar uitgevoerd worden.

De exacte planning en doorlooptijd is nog niet bekend.

2 Methode en resultaten

In dit hoofdstuk is de methode en de resultaten per soortgroep van de quickscan beschreven en zijn de omliggende beschermde natuurgebieden in relatie tot het plangebied beschreven.

2.1 Methode

In deze fase is een literatuurstudie en een veldbezoek uitgevoerd. Voor de literatuurstudie is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en relevante verspreidingsatlassen. Hierbij zijn de gegevens van de afgelopen tien jaar (augustus 2011) opgevraagd in een straal van grofweg 500m rondom het plangebied.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 16 augustus 2021 door de heer T. Leerschool, ecooloog bij Geonius. Met het veldonderzoek is op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie gevormd van de mogelijk aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het plangebied (kunnen) worden aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Deze beoordeling heeft plaatsgevonden vanaf de openbaar toegankelijke delen. Er was geen betredingstoestemming voorhanden om de locaties volledig te inspecteren. De weersomstandigheden waren 19°C, 3 Bft. en geheel bewolkt.

2.2 Soortenbescherming

Uit het bronnenonderzoek en veldbezoek blijkt dat het plangebied onderdeel kan uitmaken of uitmaakt van het leefgebied van diverse beschermde soorten. In de hiernavolgende tabel is per soort(groep) aangegeven wat de functie en verwachte voorkomen binnen het plangebied betreft. Vervolgens is per soort(groep) een verklaring opgenomen omtrent de aan- of afwezigheid binnen het plangebied.

Tabel 1 Aanwezigheid en functie van plangebied voor beschermde soort(groep)en.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
Flora	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Er is geen beschermde flora bekend binnen en direct nabij het plangebied (NDFF). Plangebied ligt in verspreidingsgebied van glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, karthuizeranjer en wilde averuit</p>	Aanwezigheid beschermde flora uitgesloten binnen het plangebied.
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Het veldbezoek is uitgevoerd in een voor deze soorten goede periode. Het niet aantreffen van deze soorten geeft een sterke indicatie van mogelijke aanwezigheid. Het plangebied vormt door de zwaar bewerkte en bemeste grond geen goede groeiomstandigheden van deze en andere beschermde soorten.</p>	
Vogels met een jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>In het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde vogels met een jaarrond beschermd nest bekend (NDFF). In de directe omgeving (500m) zijn wel meerdere waarnemingen van diverse soorten bekend. Het betreft hier soorten als huismus, steenuil, buizerd, kerkuil, torenvalk.</p>	Aanwezigheid jaarrond beschermde nesten op agrarische gronden uitgesloten. Functies als broedplaats/ rustplaats en/ of foerageergebied voor huismus,
	<p><i>Veldbezoek</i></p>	

	<p>Op de agrarische percelen zelf is geen geschikt broedhabitat aanwezig van de te verwachten of waargenomen vogels met een jaarrond beschermd nest. Hiervoor is de begroeiing te laag en de verstoring te hoog. Omdat het land niet jaarrond gewassen draagt zal de functie als foerageergebied enkel voor in de directe nabijheid nestelende soorten van significantie kunnen zijn. Het woningperceel biedt voor verschillende soorten broedvogels met een jaarrond beschermde nesten wel een geschikte broedplaats en leefgebied, met name door de andere direct aangrenzende groene tuinen en schuren. Het betreft hier soorten als huismus, steenuil en kerkuil. Dit zijn soorten die regelmatig binnen de bebouwde kom voorkomen en verblijven. Overige soorten zijn uitgesloten op basis van de hoeveelheid verstoring in de tuinen.</p>	<p>steenuil en kerkuil binnen woningpercelen en primair leefgebied en territorium steenuil langs dorpsrand op overgang tuinen naar agrarisch niet uitgesloten.</p>
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>In en rondom het plangebied zijn waarnemingen van vogels zonder een jaarrond beschermd nest bekend. Het gaat hierbij om soorten als boomklever, ekster, pimpelmees en kauw bekend. Het gaat hier om soorten van dorpen en dorpsranden. Ook zijn boerenwaluw, huiswaluw en grote bonte specht bekend (NDFP).</p>	<p>Aanwezigheid van vogels zonder een jaarrond beschermd nest zijn niet uit te sluiten binnen het plangebied.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn tevens waarnemingen gedaan van de groene specht die actief foerageerde in de tuinen van de woningpercelen. De agrarische gronden bieden weinig tot geen functies, mogelijk als foerageergebied voor in de directe omgeving broedende soorten. De tuinen direct aangrenzend bieden veel mogelijkheden voor soorten om tot broeden te komen. De bomen in de tuin van het woningperceel bieden hier ook veel mogelijkheden voor.</p>	
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen. In de ruimere omgeving (500 meter) zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger (NDFP). In de St. Johannes Evangelist (kerk) op 70 meter afstand van de grens van het plangebied bevindt zich een kolonie van laatvliegers en gewone grootoorvleermuis op de kerkzolder.</p>	<p>Verblijfplaatsen binnen plangebied bestaande uit de gebouwen en bomen op de woningpercelen zijn niet uit te sluiten. Deze functies zijn wel uitgesloten op de agrarische gronden.</p> <p>Foerageergebied is mogelijk essentieel in de tuinen van de woningpercelen. Vliegroutes zijn te verwachten langs de dorpsrand en over en door de tuinen.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>In het plangebied kunnen verblijfsfuncties in de agrarische gronden uitgesloten worden. Hier is geen bebouwing aanwezig of bomen met boomholten. Dit gebied zal voor vleermuizen door de monotone aard (één soort gewas) weinig voedseldichtheid bieden en daarmee marginaal foerageergebied vormen. De woningpercelen bieden wel verblijfplaatsen voor vleermuizen in de gebouwen en bomen. Door de groene aard en de nabij gelegen kolonie van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zal dit deel alsmede de zone van groenen tuinen langs de zuid en oostzijde van het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van deze soorten.</p>	
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren (NDFP). Wel zijn er in de omgeving (500 meter) waarnemingen bekend van diverse muizensoorten, wezel, bunzing, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos en waterspitsmuis.</p>	<p>Verblijfplaatsen van eekhoorn, diverse muizensoorten, egel, haas, konijn, marterachtigen zijn niet uitgesloten.</p>

	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van grondgebonden zoogdieren. Echter, vanwege hun algemene aard van voorkomen kunnen functies van algemene muizensoorten niet worden uitgesloten. Deze zullen zich voornamelijk concentreren waar het plangebied aan de dorpsrand grenst en binnen het plangebied in de woningpercelen. Vanwege de aard van verstoring (omploegen en bemesting, oogsten) kunnen verblijfplaatsen van grotere zoogdieren worden uitgesloten. Soorten als marterachtigen, egel, haas en konijn kunnen wel verblijfplaatsen vinden in de randen van het plangebied en in de tuinen van de woningpercelen. In de aanwezige bomen zijn mogelijke verblijfplaatsen van de rode eekhoorn aanwezig. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen zal het direct omliggende gebied, waaronder het plangebied deel uitmaken van het leefgebied van de betreffende soorten.</p> <p>Functies voor de waterspitsmuis zijn in het plangebied uitgesloten. Deze waarnemingen zijn afkomstig van braakbalonderzoek in de omgeving van Horst. Mogelijk is dit van de Kabroeksche Beek ten zuiden van Meterik. Deze soort vindt geen habitat in of nabij het plangebied. Functies voor de vos, met uitzondering van foerageergebied zijn uitgesloten vanwege de verstoringaard van het plangebied en directe omgeving.</p>	<p>Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen zal directe omgeving deel uitmaken van leefgebied.</p>
Amfibieën	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen het plangebied zijn geen waarneming bekend van amfibieën. In de nabije omgeving (binnen 500m) zijn wel waarnemingen bekend van algemene soorten als de gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander.</p>	<p>Waterhabitat van de alpenwatersalamander en algemene amfibieën niet uitgesloten. Van overige soorten wel uitgesloten. Landhabitat in plangebied tevens niet uit te sluiten.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Daarbij moet vermeld worden dat de tijd van uitvoering en verborgen levenswijze voor deze soorten niet ideaal is. Binnen het plangebied is wel oppervlaktewater in de vorm van een poel aanwezig. Deze is geschikt als waterbiotoop voor deze soorten. Landhabitat van de agrarische gronden wordt als marginaal ingeschat door de verstoorde aard en relatief weinig dekking. De tuinen en groenstructuren rondom de poel vormen echter geschikt landbiotoop. Overige soorten, met uitzondering van de alpenwatersalamander zijn uitgesloten op basis van verspreiding en afwezigheid van voor deze soorten geschikt habitat. De alpenwatersalamander komt voor in de Schadijke Bossen (1km) afstand. Tussen deze bossen en het plangebied zijn oppervlaktewateren aanwezig die als brug kunnen dienen voor de soort om in het plangebied terecht te raken.</p>	
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen in of in de nabijheid (500m) van het plangebied (NDFP).</p>	<p>Aanwezigheid van (beschermde) reptielen is uitgesloten.</p>
	<p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren niet gunstig voor. Het plangebied biedt echter geen goede leefomstandigheden voor deze soorten. Deze soorten zoeken structuurrijke, verstoringvrije plekken met veel wegkruipmogelijkheden. Deze zijn niet aanwezig in het plangebied.</p>	

Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in of nabij (binnen 500m) van het plangebied.	Aanwezigheid van (beschermde) vissen is uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Door de afwezigheid van oppervlakte water is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.	
Insecten en overige ongewervelden	<i>Bureauonderzoek</i> Binnen het plangebied en de nabije omgeving zijn geen waarnemingen bekend van deze soorten.	Aanwezigheid van beschermde insecten en overige ongewervelden zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten en overige ongewervelden. Deze soorten stellen strenge eisen aan hun leefgebied zoals dood rottend hout, wateroppervlaktes met een goede waterkwaliteit en bepaalde waardplanten in een verder geschikte omgeving. Het plangebied biedt deze omstandigheden niet.	

2.3 Gebiedsbescherming

De ingreep is geheel locatie gebonden en vindt plaats aan de dorpsrand van Meterik. Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden (NNN en of Natura 2000). Vanuit NNN zijn daarom geen vervolgstappen noodzakelijk. Het meest nabij gelegen Natura 2000 gebied, Deurnsche Peel & Mariapeel, ligt op 6,5 kilometer afstand van het plangebied.

De mogelijk te rooien bomen vallen niet onder de condities van bomenkap conform de Wet Natuurbescherming omdat deze zich binnen de bebouwde kom vallen en daarmee onder gemeentelijk kapbeleid vallen. Een nadere beoordeling aan Wnb onderdelen bomenkap alsmede aan het NNN (Natuurnetwerk Nederland) zijn daarmee niet aan de orde.

3 Effectbeoordeling en toetsing

De volgende hoofdstukken zijn opgesteld op basis van wat hiervoor is beschreven onder hoofdstuk 1, zijnde doel, werkzaamheden en planning en aanwezige beschermde natuurwaarden in hoofdstuk 3. Wijzigingen in planning, fasering, uitvoermethode of geheel nieuwe activiteiten in afwijking van dit rapport, dienen vooraf getoetst te worden door de ecooloog. Deze kunnen immers ook (nieuwe) negatieve effecten hebben op de mogelijk aanwezige flora en fauna. Ecologische onderzoeken en te treffen maatregelen zijn gebonden aan specifieke perioden voor uitvoering. Om ongewenste uitloop te voorkomen, is het daarom noodzakelijk om wijzigingen zo vroeg mogelijk in beeld te brengen en te communiceren met de ecooloog.

3.1 Soortenbescherming

3.1.1 Effectbeoordeling

Soortenbescherming

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de mogelijk aanwezige soorten aangegeven of er negatieve effecten op kunnen treden door de voorgenomen ingreep.

Tabel 2 Effecten per soortgroep als gevolg van de ingreep.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
Vogels met een jaarrond beschermd nest	<ul style="list-style-type: none">- Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van nesten door sloop van bebouwing- Vernietiging van leefgebied door bouwrijp maken van bouwgrond- Verstoring van dieren en nesten door bouwwerkzaamheden en ingebruikname van terrein	Ja
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	<ul style="list-style-type: none">- Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van nesten door sloop van bebouwing- Vernietiging van leefgebied door bouwrijp opleveren van bouwgrond- Verstoring van dieren en nesten door bouwwerkzaamheden en ingebruikname van terrein	Ja
Vleermuizen	<ul style="list-style-type: none">- Doden en verstoren van dieren door sloop van bebouwing en kap van bomen- Verstoren van dieren door werkzaamheden rondom verblijfplaatsen in bomen, verlies functie foerageergebied en vliegroute door verwijderen vegetatie ontwikkeling van bebouwing en infrastructuur en het plaatsen van additionele verlichting.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	<ul style="list-style-type: none">- Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van verblijfplaatsen door rooien van struweel, bouwwerkzaamheden en ingebruikname van terrein- Verlies leefgebied door omvorming van huidig gebruik naar woonwijk	Ja, enkel ten aanzien van de eekhoorn*

Amfibieën	<ul style="list-style-type: none"> - Doden en verstoren van dieren door opschonen poel en bouwrijp maken van bouwgrond - Verlies van verblijfplaatsen door bouwrijp maken van bouwgrond 	Ja, enkel ten aanzien van de alpenwatersalamander*
-----------	---	--

*Provincie Limburg hanteert een vrijstelling voor een aantal in het plangebied mogelijk aanwezige soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Zie hiervoor bijlage 1. Deze soorten worden niet in de toetsing meegenomen. Desondanks geldt wel de zorgplicht voor deze en alle andere soorten.

Gebiedsbescherming

Een stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura-2000 gebied Deurnsche Peel & Mariapeel is niet uit te sluiten. Het is daarom noodzakelijk om een stikstofdepositieberekening voor gebruik uit te voeren. Op basis van het resultaat van deze berekening kan worden bepaald of en welke vervolgstappen moeten worden genomen.

3.1.2 Toetsing aan natuurwetgeving

Zoals gebleken uit de effectbeoordeling kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden voor de soorten ten gevolge van de ingreep. Deze negatieve effecten resulteren mogelijk in een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. In dit hoofdstuk is de ingreep getoetst in de (mogelijk) aanwezige soorten.

In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt tot welke beschermingscategorie de (mogelijk) aanwezige soorten toe behoren.

Tabel 3 Beschermingscategorie van de mogelijk aanwezige soorten.

Soort/ soortgroep	Beschermingscategorie
Vogels met een jaarrond beschermd nest: steenuil, kerkuil, huismus	Vogelrichtlijnsoorten – Artikel 3.1 van de Wnb
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest	Vogelrichtlijnsoorten – Artikel 3.1 van de Wnb
Vleermuizen	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb
Grondgebonden zoogdieren: eekhoorn Amfibieën: alpenwatersalamander	Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb
Overige grondgebonden zoogdieren Overige amfibieën	Andere soorten met (tijdelijke) vrijstelling – Art. 3.10, lid 1 van de Wnb

Per beschermingscategorie worden de effecten op deze soorten in onderstaande tabellen getoetst aan de Wnb. Met deze toetsing wordt geen rekening gehouden met eventuele maatregelen die deze effecten verzachten.

Tabel 4 Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn (Art. 3.1 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Steenuil	X	X	-	X	Sloopwerkzaamheden kunnen leiden tot doden van dieren en vernietigen van nestplaatsen. Ingebruikname en werkzaamheden gedurende aanleg van nieuwe situatie kan leiden tot een dermate hoge verstoring dat de soort zijn functies verliest.
Kerkuil	X	X	-	X	Sloopwerkzaamheden kunnen leiden tot doden van dieren en vernietigen van nestplaatsen. Ingebruikname en werkzaamheden gedurende aanleg van nieuwe situatie

					kan leiden tot een dermate hoge verstoring dat de soort zijn functies verliest.
Huismus	X	X	-	-	Sloopwerkzaamheden kunnen leiden tot doden van dieren en vernietigen van nestplaatsen.
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	X	X	-	-	Door sloopwerkzaamheden en verwijderen van vegetatie in het broedseizoen kunnen soorten gedood worden en nestplaatsen vernietigd worden.
Toelichting verbodsbepalingen					
Het is verboden om:					
Lid 1: te doden of te vangen;					
Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;					
Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;					
Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.					
Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

Tabel 5 Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X	-	X	-	Met de sloop van gebouwen en kap van bomen met boomholten kunnen dieren gedood worden en verblijfplaatsen vernietigd worden. Werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst, aantasting van foerageergebied en verlichting in de nieuwe situatie kunnen leiden tot verstoring van dieren en wanneer essentieel, leiden tot verlies van verblijfplaatsen.
Toelichting verbodsbepalingen						
Het is verboden om:						
Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;						
Lid 2: opzettelijk te verstoren;						
Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;						
Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;						
Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.						

Tabel 6 Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Andere soorten (Art. 3.10 lid 1 Wnb).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Als gevolg van
Eekhoorn	X	X	-	Kap van bomen en verwijderen van struweel kan leiden tot doden van dieren en vernietigen van verblijfplaatsen.
Alpenwatersalamander	X	X	-	Opschonen en herprofilieren van de poel, bouwrijp opleveren van terrein waarmee struweel en ondergroei verwijderd wordt kan leiden tot doden van dieren en vernietigen van water- en landbiotoop.
Het is verboden om:				
1a: opzettelijk te doden of te vangen;				
1b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen				
1c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

3.1.3 Vervolgstappen

Uit de voorgaande hoofdstukken is gebleken dat er door de ingreep negatieve effecten optreden door de (mogelijk) aanwezige soorten. Om een volledige effectbeoordeling mogelijk te maken en inzichtelijk te krijgen of de ingreep leidt tot overtreding van de Wnb dient er eerst soortgericht onderzoek verricht wordt naar de aanwezigheid en functies van de te verwachten beschermde soorten. Dit onderzoek bestaat uit:

- **Steenuil:** vier onderzoeksmomenten in de periode van 1 februari t/m 30 april waarbij in de periode van een half uur na zonsondergang tot middernacht of anderhalf uur voor zonsopkomst baltsroep wordt afgespeeld op geschikte plekken in de woningpercelen en nabije omgeving. Eén van deze momenten moet er gezocht worden naar sporen van een territorium en / of nest. Tussen het eerste en laatste bezoek dient één maand tijd te zitten.
- **Kerkuil:** te combineren met onderzoek naar de steenuil.
- **Huismus:** twee onderzoeksmomenten in de periode van 1 april t/m 20 juni waarbij in de periode tussen één á twee uur na zonsopkomst of één á twee uur voor zonsondergang gedurende één uur gezocht wordt naar zingende dieren in de woningpercelen en nabije omgeving. De periode tussen het eerste en laatste bezoek moeten minimaal tien dagen bedragen.
- **Vleermuizen:** Inventarisatie van mogelijkheid van aanwezige boomholten in bomen en openingen in te slopen gebouwen. Bij aanwezigheid dient naar rato onderzoek conform het vleermuisprotocol 2021 uitgevoerd te worden. Dit onderzoek loopt grofweg van april t/m september. Aantal bezoeken en tijdsperiodes zijn afhankelijk van de te verwachten soorten, geschikte locaties en te verwachten functies.
- **Eekhoorn:** Twee onderzoeksmomenten die geheel jaarrond uitgevoerd kunnen worden. Eerste ronde dient in het bladloze seizoen uitgevoerd te worden (grofweg december t/m februari) waarbij gezocht moet worden naar verblijfplaatsen in de te kappen bomen en nabije omgeving. Tweede bezoek dient enkel uitgevoerd te worden als er nesten aangetroffen worden en vindt plaats in de maand mei. Hierbij wordt onderzoek verricht naar de functie van de verblijfplaats.
- **Alpenwatersalamander:** Twee onderzoeksmomenten in de periode maart t/m augustus waarbij middels scheppen gezocht wordt naar adulte en juveniele dieren in het waterbiotoop. Idealiter vinden beide rondes in de periode maart t/m half april plaats waarbij tussen het eerste en laatste bezoek twee weken tijd zit.

Met het voltooien van dit soortgericht onderzoek kan inzichtelijk gemaakt worden of en waarvoor een ontheffing Wnb noodzakelijk is. Aan de hand van deze resultaten kan dan een 'natuurtoets' worden opgesteld waarin onderbouwd wordt waarom een ontheffing Wnb noodzakelijk is en welke maatregelen getroffen dienen te worden om de negatieve effecten op de aanwezige soorten zoveel als mogelijk te mitigeren en te voorkomen.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Effectbeoordeling

Door de ligging van het plangebied buiten het Natura 2000 gebied zijn directe effecten uitgesloten. Echter, een effect als gevolg van stikstofdepositie is gezien de afstand tot Natura 2000-gebied van grofweg 6,5 kilometer tot dichtstbij gelegen Natura 2000- gebied "Deurnsche Peel & Mariapeel") en de omvang van de werkzaamheden niet volledig uit te sluiten.

3.2.2 Vervolgstappen

Ten aanzien van gebiedsbescherming dient de volgende vervolgstap genomen te worden:

- Stikstofdepositieberekening met Aerius om vervolgstappen voor het aspect stikstof te bepalen met betrekking tot de gebruiksfase. Voor de realisatiefase is een vrijstelling van kracht op basis van de sinds afgelopen juli van kracht geworden Wet stikstofreductie en natuurverbetering.

4 Conclusie & advies

Gemeente Horst aan de Maas is voornemens om een nieuwbouwwijk te realiseren in Meterik. Dit houdt onder meer werkzaamheden in als de sloop van de huidige bebouwing, verwijderen van vegetatie en graaf- en constructiewerkzaamheden.

Uit de quickscan is gebleken dat het plangebied functies biedt voor de volgende beschermde soorten:

- Broedvogels met een jaarrond beschermd nest
- Broedvogels zonder een jaarrond beschermd nest
- Gebouw- en boombewonende vleermuizen
- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën

Door de voorgenomen ingreep leidt dit tot negatieve effecten en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. De exacte werkzaamheden van de ingreep zijn echter nog niet volledig duidelijk. Er is daarom uitgegaan van een worst-case scenario. Wanneer blijkt dat de ingreep afgeschaald wordt (bijvoorbeeld behoud van bomen en gebouwen) zullen niet alle vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Om het voornemen uit te voeren op basis van de huidige uitgangspunten dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. Voorwaarde van deze ontheffing is het uitvoeren van soortgericht onderzoek naar beschermde soorten. Deze resultaten moeten vastgelegd worden in een natuurtoets waar ook mitigerende maatregelen inzichtelijk gemaakt worden. Hiermee is een ontheffing Wnb aan te vragen. Met het uitvoeren van het soortgericht onderzoek en uitvoeren van de daaruit volgende mitigerende maatregelen is het verkrijgen van een ontheffing Wnb mogelijk.

Ten aanzien van gebiedsbescherming dient voor de gebruiksfase van het voornemen een stikstofdepositieberekening middels Aerial opgesteld worden om de effecten van stikstof te bepalen.

5 Literatuurlijst

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF, 2021).

NDFF (2021). NDFF Verspreidingsatlas. <http://verspreidingsatlas.nl>.

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving

Toetsingskader

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht. Deze wet regelt de bescherming van soorten, Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Verder is per provincie het Natuur Netwerk Nederland beschermd door middel van een provinciale verordening. In onderstaande paragrafen wordt het wettelijke kader per thema kort uiteengezet.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming is sinds 1 januari 2017 van kracht en dient als vervanger van de vroegere Flora en Faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De *zorgplicht* en *Hoofdstuk 3* van voornoemde wet behandelen de soortenbescherming binnen Nederland, waaronder zowel plant- als diersoorten vallen. Voorheen was de rijksoverheid het bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van de Wet Natuurbescherming gedelegeerd naar de provincies.

De zorgplicht is vermeld onder artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. In de zorgplicht wordt de intrinsieke waarde van alle in het wild levende plant- en diersoorten beschermd. Dit is onafhankelijk van de beschermde status van het dier en geeft een basisbescherming voor soorten. In de praktijk betekent de zorgplicht dat eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, met hun directe leefomgeving, wanneer in het landschap ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 van de betreffende wet gaat specifiek in op beschermde soorten. In dit hoofdstuk bestaan drie verschillende beschermingsregimes:

- Artikelen 3.1 t/m 3.4: Vogelsoorten beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn.
- Artikelen 3.5 t/m 3.9: Flora- en faunasoorten beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage I/II uit het Bonn Verdrag en Bijlage 1 uit het Bern Verdrag.
- Artikelen 3.10, 3.11: Nationaal beschermde soorten vermeld in onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming.

Elk van deze regimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en eisen om vrijstelling of ontheffing te verlenen. De verbodsbepalingen zijn te vinden in onderstaand overzicht:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur 1: Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Normaliter kan een project of bestemmingsplan geen doorgang vinden wanneer verbodsbepalingen worden overtreden. Echter bestaan een aantal uitzonderingen, waarop verbodsbepalingen niet van toepassing zijn:

- Vrijstelling geldt op basis van een provinciale verordening.
- Gewerkt wordt met een goedgekeurde (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) RVO gedragscode.
- Ontheffing kan worden verleend.

Vrijstelling

Provincies zijn bevoegd af te wijken van de vermelde beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. De provincie verleent vrijstelling door de betreffende soort op te nemen in de provinciale verordening. Bij vrijstelling dient gekeken te worden of de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort niet in gevaar komt. Vrijstelling geldt met name voor een aantal algemeen en beschermende voorkomende soorten, waaronder verscheidene knaagdieren, egels, vossen en konijnen. Indien een soort op deze vrijstellingslijst komt te staan, hoeft bij een nieuwe project of bestemmingsplan niet getoetst te worden aan de verbodsbepalingen.

RVO Gedragscode

Voor diverse (reguliere) activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen kan vrijstelling van toetsing aan een initiatiefnemer worden verleend. Hiervoor dient een initiatiefnemer te handelen conform een gedragscode die is goedgekeurd door de RVO. Het gaat hierbij om onder andere handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. In een dergelijk document wordt beschreven dat

zorgvuldig gewerkt dient te worden, zodat geen schade aan beschermde plant- en diersoorten veroorzaakt wordt.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Tot slot kan een initiatiefnemer bij de provincie een ontheffing voor soortenbescherming aanvragen om af te wijken van verbodsbepalingen. Om een ontheffing te kunnen krijgen, dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

- Geen andere bevredigende oplossing is mogelijk voor de handeling.
- Het project/plan voldoet aan één van de in de wet genoemde belangen.
- De ingreep/handeling resulteert niet in een verslechtering van de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort.

Gebiedsbescherming

Om natuurgebieden op Europese schaal te beschermen, is door de Europese Commissie in 1979 de Vogelrichtlijn en in 1992 de Habitatrichtlijn ingevoerd. Vanuit beide richtlijnen is gebiedsbescherming een belangrijke component. Vanuit de Vogelrichtlijn dien(d)en door de lidstaten beschermde leefgebieden voor vogelsoorten aangewezen te worden. Voor de Habitatrichtlijn geldt dit voor alle andere (bedreigde) plant- en diersoorten.

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van circa 160 Natura 2000-gebieden in Nederland. Voorheen was de rijksoverheid bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van voorgenoemde wet gedelegeerd naar de provincies. (Ruimtelijke) Ontwikkelingen en nieuwe bestemmingsplannen hebben mogelijk een negatief (significant) effect op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden.

Indien dit de verwachting is dient een zogenoemde natuurtoets te worden uitgevoerd om de effecten van de geplande ontwikkelingen in kaart te brengen. Wanneer uit een dergelijke voortoets volgt dat negatieve (significante) effecten niet zijn uit te sluiten, dient aanvullend een verslechteringstoets en/of een passende beoordeling gedaan te worden.

Verslechteringstoets

Een verslechteringstoets wordt uitgevoerd wanneer vanwege de ingreep negatieve effecten zijn te verwachten, die niet significant zijn. In dit onderzoek wordt bekeken welke negatieve effecten kunnen optreden en wat voor impact deze hebben op de kwaliteit van een Natura 2000-gebied. Verder dient aangetoond te worden met welke mitigerende maatregelen de negatieve effecten worden weggenomen of verminderd. Tevens wordt beoordeeld of alsnog een vergunning noodzakelijk is.

Passende beoordeling

Als negatief significante effecten niet zijn uit te sluiten dient een passende beoordeling gedaan te worden. Deze beoordeling dient aan te tonen of de geplande ingrepen resulteren in significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Hierbij wordt nader ingegaan op verschillende habitattypen en doelsoorten van een betreffend gebied. Tevens wordt onderzocht welke mitigerende maatregelen nodig zijn om de effecten weg te nemen. Als deze niet zijn weg te nemen kan een vergunning niet verleend worden, tenzij een ADC-toets uitgevoerd kan worden.

ADC-toets

Bij een ADC-toets dient naar een aantal zaken gekeken te worden. Allereerst dient aangetoond te worden dat geen (A)lternatieven voor de ontwikkeling van toepassing zijn. Daarnaast moet een ontwikkeling voldoen aan

(D)wingende redenen van groot openbaar belang. Als laatste dient te worden aangetoond dat het mogelijk is om negatieve effecten te (C)ompenseren voor het aangetaste Natura 2000-gebied.

Bescherming NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genaamd, bestaat sinds 1990. De rijksoverheid heeft dit netwerk via het Natuurbeleidsplan (1990) en de Nota Ruimte (2005) gerealiseerd. Destijds is dit systeem in het leven geroepen om een samenhangend natuurnetwerk te creëren, van hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen, ter bevordering van de Nederlandse natuur. Momenteel bestaat het NNN uit Natura 2000-gebieden, de vroegere natuurmonumenten en natuurgebieden met een andere status. Deze gebieden zijn onderling verbonden middels ecologische verbindingzones om de migratie van plant- en diersoorten te bevorderen.

Het beleid, beheer en bescherming van deze gebieden ligt sinds 2014 bij de provincies. Provincies verschillen in benadering hoe zij met deze gebieden omgaan; vastgelegd in provinciale (omgevings-) verordeningen. In de praktijk dient voor elk project of bestemmingsplan in en nabij het NNN bepaald te worden wat voor effecten dit kan hebben. Indien negatieve effecten zijn te verwachten geldt het 'Nee, tenzij-principe'. Dit principe geeft aan dat de wezenlijke kenmerken/waarden van een dergelijk gebied niet (significant) mogen worden aangetast. Indien dit toch plaatsvindt, dient middels mitigerende maatregelen en/of een compensatiemaatregelen de schade te worden weggenomen.

Houtkap

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is bepaald dat Nederlandse bossen beschermd dienen te worden, inhoudende dat niet zonder geldige reden bosareaal gekapt mag worden. Het betreft houtopstanden die voldoen aan de volgende criteria:

- Boomopstanden van > 10 are.
- Rijbeplanting van > 20 bomen.
- Het bosareaal dient zich te bevinden buiten de bebouwde kom.

In de praktijk betekent dit dat wanneer bomen gekapt worden, of een bomenbestand gekapt wordt, hiervoor een melding bij de provincie gedaan dient te worden. Verder geldt een herplantplicht waarvoor geldt dat herplant op hetzelfde perceel gerealiseerd dient te worden of ergens anders. De concrete uitwerking van deze regels verschilt per provincie.

Behalve dat op provinciaal niveau wordt toegezien op de kap van bomenbestanden, wordt op gemeentelijk niveau ook toegezien op de kap van monumentale bomen en/of houtopstanden. Afhankelijk van de gemeente wordt per project gekeken hoe hiermee wordt omgegaan.

Bijlage 2 Impressie plangebied

Woonwijk Het Meteriks Veld aangrenzend aan het plangebied	Uitzicht over plangebied vanaf zuidzijde naar het noorden toe. Monotone agrarische percelen.
Uitzicht over zuidelijke punt plangebied met woningpercelen met ruime tuinen met opstallen en loodsen.	Poel in ver stadium van verlanding.

Geonius.nl

Geonius is een middelgroot interdisciplinair ingenieursbureau met brede expertise binnen de GWW- en bouwsector. Door onze unieke combinatie van vakkennis op het gebied van wegen, geotechniek, milieu, geodesie, water, ruimtelijke ontwikkeling, landschap, archeologie en ecologie zijn wij goed in staat mee te denken met de klant en projecten zelfstandig uit te voeren. Grenzen tussen de verschillende divisies vervagen, waardoor steeds meer projecten integraal door ons worden uitgevoerd.

Geonius hecht veel waarde aan een informele, positieve bedrijfscultuur, het welzijn van medewerkers en maatschappelijke betrokkenheid.

- Wegen
- Geotechniek
- Milieu
- Geodesie
- Water
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Landschap
- Archeologie
- Ecologie